

05. juni 2013

Inatsisartut Suleriaasianni § 37 naapertorlugu Naalakkersuisunut apeqqut imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

Inatsisartut kingullermik ataatsimiikkamik aalajangerpaat 2014-p pinngitsaaliisarnermut immikkut suliniarfinngortitseqqullugit Naalakkersuisut peqquneqassasut. Tamanna pivoq Demokraatit aalajangiiffisassatut siunnersuuteqarnerat tunngavigalugu. Ukiumik suliniarfinngortitsinissaq pillugu Naalakkersuisut pilersaarusionerminni sumummita killippat aamma ukiumut immikkut suliniarfissamat atatillugu suummita suliniutit tigussaasut aallartinniarlugit Naalakkersuisut eqqarsaateqarpat?

(Inatsisartunut ilaasortaq Jens B. Frederiksen, Demokraatit)

Tunngavilersuut

Inatsisartut kingullermik ataatsimiikkamik aalajangerpaat 2014-p pinngitsaaliisarnermut immikkut suliniarfinngortitseqqullugit Naalakkersuisut peqquneqassasut. Tamanna pivoq Demokraatit aalajangiiffisassatut siunnersuuteqarnerat tunngavigalugu.

Nunami maani 2012-mi pinngitsaaliinerit pinngitsaaleeriarnerrillu 134-t nalunaarugineqarput. 2010-mi suli amerlanerupput: 159-t.

Nunanut allanut uangutsinnut assersuuttakkatsinnut naleqqiullugu kinguaassiutitigut kanngutsaattuliornerit nunami maani quarsaannaannartumik amerlapput. Innuttaasut 10.000-likkaat tunngavigalugit Savalimmiuni 2005-mi tallimat nalunaarutigineqarpoq kinguaassiutitigut kanngutsaattuliorsimasutut. Danmarkimi sisamaapput. Taava Kalaallit Nunaanni? 66-iupput. Tassa imaappoq 370 – t unnerluutigineqarput ukiup ataatsip ingerlanerinnaani.

Kanngutsaattuliornerilli tamarmik nalunaarutigineqarneq ajorput, taamaattumik ilumoortoq suli annertuneruvoq. 1983-mi misissuinerup takutippaa, Kalaallit Nunaanni arnat sisamaangaangata ataaseq inuunermini minnerpaamik ataasiarluni kinguaassiutitigut kanngutsaattuliorfigineqartartoq. Malunnangilarlu kisitsisip ullumikkut appasinnerunsisaa. Paarlattuanik kisitsisip qaffasinnerupput misissuinerimi nutaanermi ingerlanneqartumi 2005-miit 2007-mut: 43 procenti!

Pivarput ajornartorsiut amilaarnartoq, ajornartorsiut inooqatigiinnut inunnullu ataasiakkaanut angisuumik sunniuteqartarpoq pinerluffigineqartunut taassumalu qanigisaanut.

Demokraatinut qularutissaanngilaq; politikeritut akisussaassuseqartutut iliuuseqartariaqarpugut assigiinngitsunik. Pisussaaffeqarpugut arnat kanngutsaattuliorfigineqartut ikiussallugit. Pisussaaffeqarpugut pinerluttut iliuuseqarfigissallugit. Aamma peqataanik pisussaaffeqarpugut pinaveersaartitsissalluta, Kalaallit Nunaat nunaqqullugu, arnat ersioratik angalaarfigisinnaasaat.

Demokraatini taamaattumik qujamasuutigaarput, immikkut suliniarfissamik ukioqartitsinissamut siunnersuuterput partiinit allanit ilassilluarneqarmat.

Taava apeqqutaalerpoq pinngitsaaliisarnerup immikkut akiorniarnissaanut atatillugu suliniutit qanoq iluseqassanersoq sunillu imaqassanersoq.

Siunnersuusioratta uangut nammineq takorloorparput, ukiumi suliniarfimmi isummanik allangortitsiniutaasinnaasut paasititsiniaanerit annertuut, ilaatigut TV-mi naatsuliat, radiomi TV-milu aallakaatitassiat kiisalu innuttaasunik ataatsimiititsinerit aqqutigalugit ingerlanneqarsinnaasut. Tarnip pissusaanut immikkut ilisimasallit, politiit, nakorsat, pinngitsaalineqarnikuusimasut, pinngitsaalineqarsimasunut qanigisaasut allallu oqallinnermi tunngavissanik saqqummiisitittarlugit.

Qaarmarsaanerup siuarsassavaa angutit paasinninnerunissaat pinngitsaalineqartut qanigisaasullu qanoq sunnerneqartarnerannut. Peqataanik aamma qaammarsaanermi pinngitsaaliisarnerup paquminartuunera ammasumik eqqartorneqarsinnaavoq, pinngitsaalineqarsimasut sassarnissaminnut sapiinneruleqqullugit.

Pinngitsaalineqarsimagaluarlutik nipangiussiinnartartut ikiorneqarneq ajorput, pinngitsaaliisullu suneqarneq ajorlutik taamaasillutik piareeqqittarput tullissaanik inuunermik aserorterinissaminnut. Tamannarpiarlu pissutigalugu pingaartorujussuuvoq paqumiginninnerup piiarnissaa.

Kanngusunnerup pinerluttoq eqqussavaa, pinerlineqartoq pinnani. Aappassaatut aamma pingaaruteqarpoq ukiumi immikkut iliuuseqarfissami eqqartussagatsigu pinerluffigineqartut qanigisaasullu qanoq ikiorsinnaanerigigut. Tamatumunnga atatillugu erseqqissarneqassaaq, ikiorneqarnissamut ikorfartorneqarnissamullu pinerluffigineqarsimasut qanigisaasullu sunik piumasaqarsinnaassanersut. Demokraatini kissaatigaarput, pinngitsaalineqarsimasut pinngitsaaleriarneqarsimasulluunniit sianerfigisinnaasaannik oqarasuaammik pilersitsisoqassasoq – ulloq unnuarlu ammasartussamik – pinerluffigineqartut siunnersortiffigisinnaasaannik ilitserorneqarfigisinnaasaannillu.

Kisianni taasagut tamarmik uangut nammineq eqqarsaatersuutigaagut. Naalakkersuisut nutaat suliamut tunngatillugu qanoq eqqarsarpat aamma pilersaarusionera sumummita killippa?

Apeqqutit akeqquneqarput tigusinermiit ullut sulliviit naliginnaasut qulit qaangiutsinnagit